

**SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH**

Innowacyjne praktyki hodowlane prezentowane podczas Europejskich Targów Hodowlanych w Clermont-Ferrand 2-8 października 2016r.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Informację opracował Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W dniach 2-8 października 2016 r. odbył się wyjazd studyjny do Francji. Wyjazd ten był finansowany z projektu w ramach sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach Wiejskich (SIR).

W wyjeździe uczestniczyli hodowcy bydła, doradcy i specjaliści z Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie oraz pracownicy naukowcy z Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

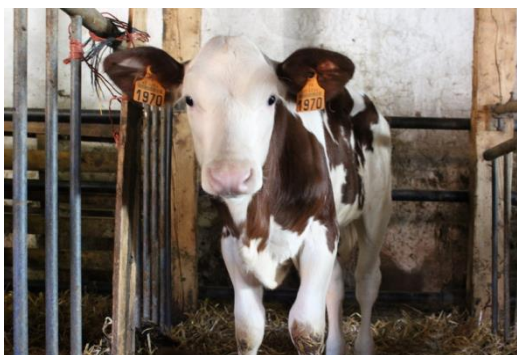

Cel wyjazdu

Głównym celem wyjazdu było zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich we Francji.

Podróż do Francji

Korzystając z możliwości jazdy autokarem obserwowaliśmy zróżnicowany górzysty krajobraz Francji. Widzieliśmy liczne pastwiska, na których pasły się stada bydła ras mięsnych.

Pierwszego dnia pobytu we Francji odwiedziliśmy dwa gospodarstwa utrzymujące bydło ras mlecznych w okolicach miejscowości Lyon.

Pierwsze gospodarstwo

Lokalizacja La Chèvre - ok. 600 m n.p.m.

Powierzchnia gospodarstwa wynosi 40 ha,
w tym 20 ha łąk.

Struktura upraw to: 8 ha kukurydzy, 8 ha jęczmienia,
8 ha mieszanek trawiastych i 16 ha łąk.

Właściciel Jérôme Fayolle

PořpŮenie 1 gospodarstwa

Hodowla rasy Montberiarde

Liczba krów w stadzie - 45 szt.

We Francji Średnio na 1 krowę mleczną przypada 1 ha użytków rolnych. W tym gospodarstwie ten współczynnik wynosi 1,13 i wynika on z ponadprzeciętnej żyzności gleb.

Hodowla rasy Montbériarde

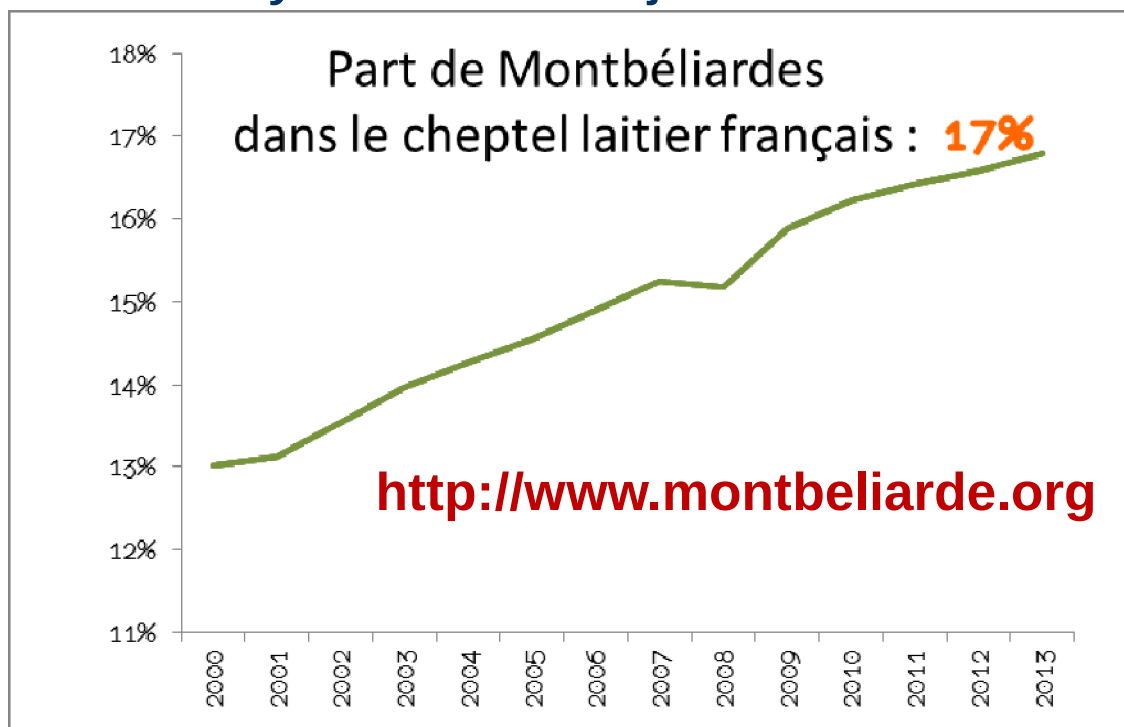

Średnio od krowy uzyskuje się 7500 - 8000 litrów mleka. Według hodowcy rasa Montbéliarde jest bardzo żywotna i odporna szczególnie na choroby metaboliczne. Stado krów pana Jerome'a znajduje się pod kontrolną użytkowością mlecznej.

Jego krowy zajmują czołowe miejsca na wystawach hodowlanych we Francji.

Rasa Montbeliarde zajmuje **2 pozycję** wśród krów bydła mlecznego we Francji.

Pan Jérôme posiada matki buhajów i stosuje embriotransfer zarodków. Zabieg embriotransferu zarodków był zaprezentowany podczas naszej wizyty. Cena wykonania takiego zabiegu to 1500 euro za 4 godziny zabiegu.

Embriotransfer

Skuteczność zapłodnienia i 60 -70% przy zarodkach świeżych, a 50-55% przy zarodkach mrożonych.

Zarodki od najlepszej krowy pobiera się co 2 m-ce.

80-90% buhajów jest pozyskiwana przez technologii embriotransferu.

Żywnienie krów

Żywnienie krów podzielone jest na dwa okresy. Okres letni trwa od początku kwietnia do początku grudnia. W okresie letnim krowy korzystają z pastwiska. Dodatkowo dokarmiane są kiszonką z kukurydzy i sianem oraz jeśli zachodzi taka potrzeba otrzymują paszę treściwą ze stacji paszowej.

Wyżywienie krów

W celu identyfikacji krów do stacji pasz treściwych krowy mają wszczepione w uszy transpondery. Pasza treściwa składa się głównie ze swojego ziarna zbóż i komponentów białkowych oraz dodatków mineralno-witaminowych pochodzących z zakupu.

Zakiszanie kukurydzy i sianokiszonki

Maszyny do koszenia kukurydzy oraz inne sprzęty potrzebne do zbioru pasz objętościowych, gospodarz ma możliwość wynajmienia ze spółdzielni. W skład spółdzielni wchodzi 30 zrzeszonych rolników.

Udój mleka

Dój krów przeprowadza się dwa razy na dobę w 10 stanowiskowej hali udojowej. Hala udojowa w tym gospodarstwie jest typu - „bok w bok” a stanowiska do doju są umieszczone tylko po jednej stronie.

Zabiegi pielęgnacyjne

KorekcjŃ racic przeprowadza siŃ dwa razy w roku u tych krów które tego potrzebujŃ. Rogi wypala siŃ u 2-3 tygodniowych cielŃt.

Selekcja w stadzie

Wskaźnik brakowania krów w stadzie to 50%. Ze stada eliminowane s n  zwier ta, które maj niski poziom wartości hodowlanej. Brakowane sztuki w większości s n  sprzedawane do dalszego chowu. Najstarsze krowy do ywaj n  do 12 lat.

Krzyżowanie towarowe

Około 50% krów o słabszej wartości hodowlanej jest inseminowana nasieniem rasy Charolaise.

Ceny uzyskiwane przez gospodarza

Średnie ceny zwierząt kształtują się następująco:

Cena krowy - 1300-1600 euro/1 szt.

Cena jałowki hodowlanej - 1400-1800 euro/1szt.

Cielęta sprzedawane są w wieku 5 tygodni

Cielęta rasy Montbeliarde - 250 euro/1szt.

Cieliczki po ojcu rasy Charolaise - 300 euro/1szt.

Byhajki po ojcu rasy Charolaise - 500-600 euro/1szt.

Cena zarodka - 300 euro/szt.

Drugie gospodarstwo 4.10.2016 r.

Właściciele gospodarstwa Mr Laurent Dumont, Mrs Albane Dumont oraz pana Emmanuel'a Durand.

Siedziba znajduje się w miejscowości La Croix de la Faye.

W skład gospodarstwa wchodzi około 210 hektarów pastwisk i łąk pożywnych na terenach górzystych od 600 do 1400 m n.p.m.

Hodowla rasy Abondance

Rasa ta pochodzi z pogranicza francusko-szwajcarskiego (z Alp), gdzie była hodowana od XII wieku. Od XIX wieku prowadzi się dla tej rasy księgi hodowlane.

Hodowca posiada 30 krów. Wydajność roczna w stadzie to około 4500 litrów mleka o skądzie białka 3,4% i tłuszczu 3,6-3,8%. Stosunek tłuszczu do białka w mleku krów tej rasy jest optymalny do produkcji sera pleśniowego.

Krowa rasy Abondance

Buhaj rasy Abondance

Jařwka rasy Abondance

Źywnienie krów jest oparte w sezonie letnim o pastwiska
a w systemie zimowym o siano.

Gospodarstwo produkuje i sprzedaje własne sery pleśniowe pod nazwą Fourme.

Krowy sŃdojone za pomocŃmobilnej dojarni przewodowej.

Z dojarni mleko dostaje się do zbiornika chłodzącego mleko znajdującego się w kolejnym przewoźnym pomieszczeniu.

Mleko z dziennego udoju podgrzewa się do 30°C i dodaje do niego podpuszczkę. Skrzepnięte mleko odsłacza się z serwatki w specjalnych walcowatych formach wykonanych z tworzywa posiadającego atest pozwalający na kontakt z żywnością.

Po odsączeniu serwatki ser wyciąga się z form i obtacza w gruboziarnistej soli. Po tym zabiegu ser jest transportowany do magazynu - dojrzewalni serów, w której dodatkowo w odpowiednim czasie jest on zaszczepiony zarodnikami pleśni.

Magazyn na sery byżwykonany z betonu i drewna. Ser byż umieszczony na drewnianych pużkach.

Do magazynu byłoby dostarczane ciśnień świeże powietrze przy pomocy rękawa, wykonanego z materiału o średnicy około 30 cm. Przy magazynowaniu tego rodzaju serów nie można dopuścić do przeciągów, niezbędny jest odpowiedni mikroklimat, dzięki któremu tworzy się charakterystyczna pleśń na serze.

Ser pleśniowy Fourme kosztuje 25 euro za 1 kilogram

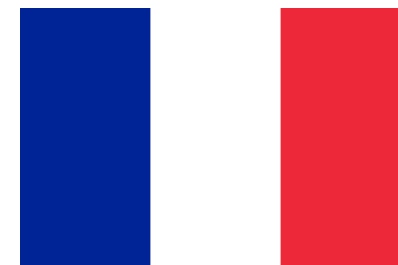
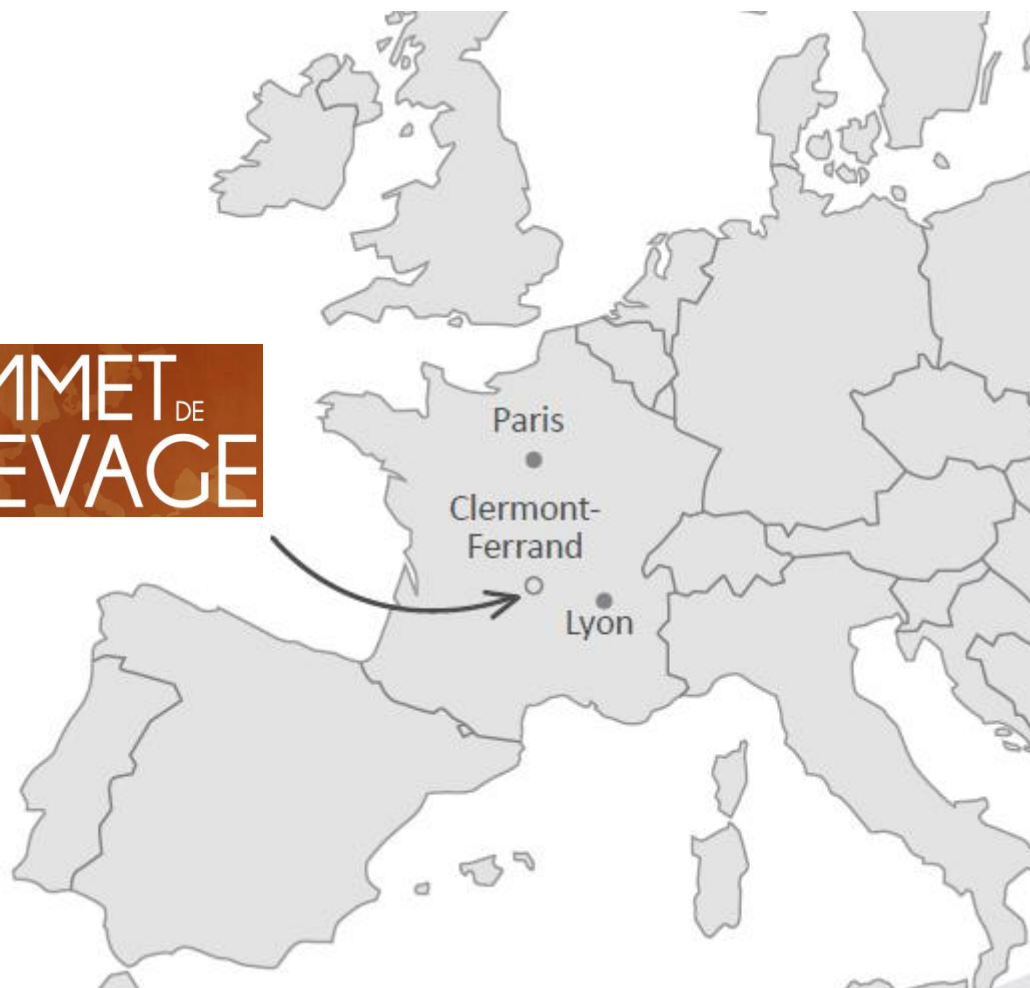
Czas dojrzewania
tego sera to 6
miesięcy

Środa, 5 października Europejskie Targi Hodowlane w Clermont-Ferrand

 SOMMET DE
L'ÉLEVAGE

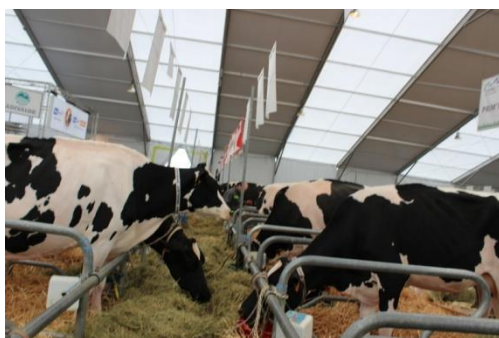
Targi Sommet de L'élevage umieszczone sŃw sercu Masywu Centralnego, najwiŃkszego regionu hodowli bydŃa ras miŃsnych w Europie. Jest to jedna z najwiŃkszych miŃdzynarodowych imprez sektora produkcji zwierzŃcej.

<http://www.sommet-elevage.fr/>

Na targach zaprezentowano 22 rasy bydła mięsnego i mlecznego, razem około 1300 szt.

Europejskie Targi Hodowlane

~1400 firm (w tym 270 firm zagranicznych).

Firmy reprezentowały następujące branże: Źywienie zwierząt, genetyka, warunki zootechniczne i zdrowotne utrzymanie zwierząt, urządzenia udojowe, usługi i sprzęt do prowadzenia hodowli, budownictwo inwentarskie, energia odnawialna, mechanizacja rolnictwa.

Wieczorem uczestniczyliśmy w pokazie francuskich ras bydła, owiec i koni. Pokaz zorganizowano w zamkniętej hali z dużym ringiem wyścielonym trocinami.

Hala była profesjonalnie oświetlona i nie zabrakło specjalnych efektów świetlnych. Pokaz był przygotowany dla gości zagranicznych.

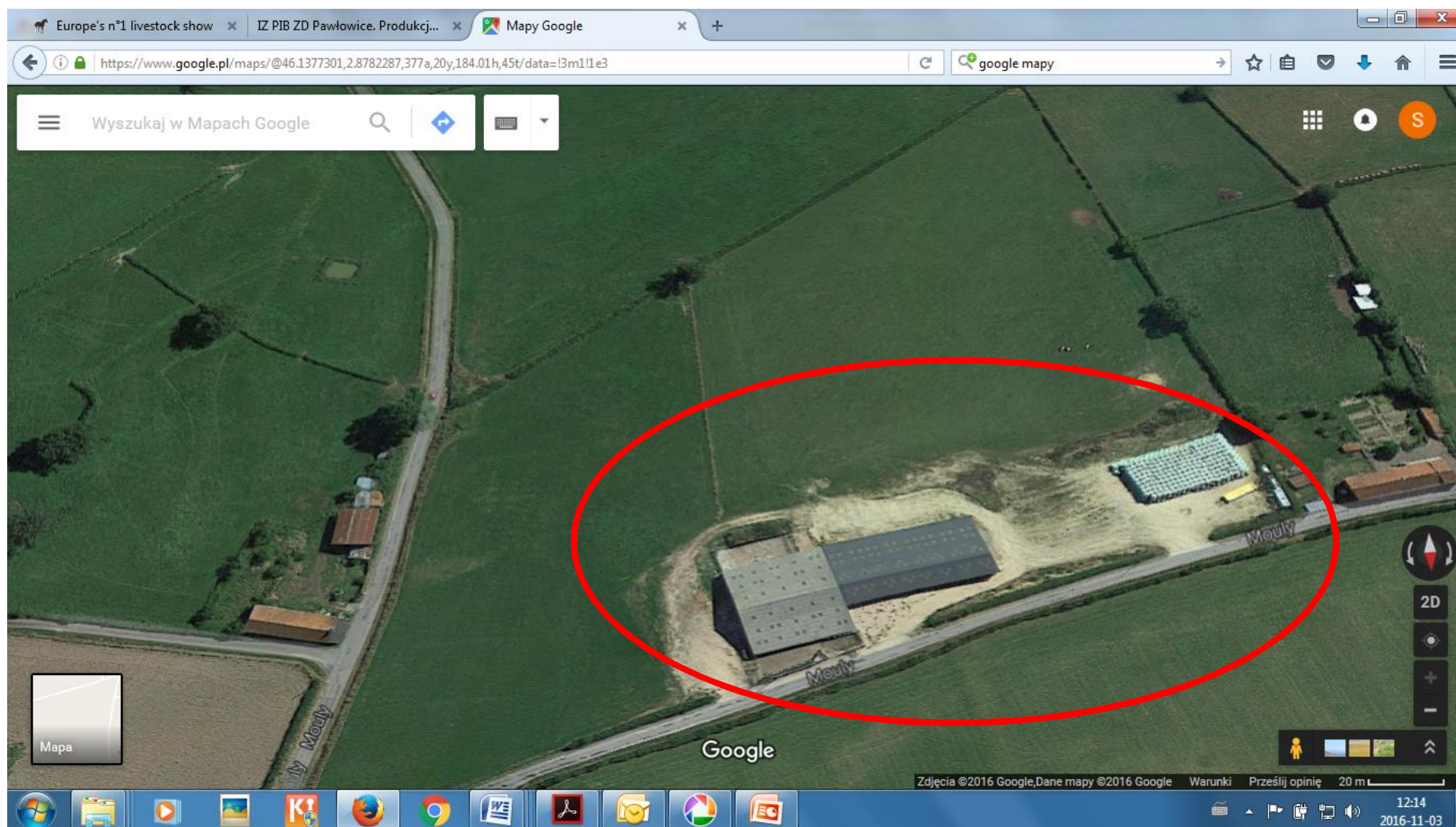

Czwartek, 6.10.2016 r.

Właściciel - Olivier Pascal z miejscowości Mouly.
Hodowla bydła mięsnego, która jest prowadzona na
powierzchni 140 ha. Większość użytków rolnych w
gospodarstwie zajmują pastwiska ale uprawia się również
jęczmień, pszenicę i pszenicę.

Pan Oliver posiada stado 56 krów rasy Charolaise, które znajduje się pod kontrolną użytkowoci mięsnej. Zwierzęta w czasie zimowym przebywają w oborze wolnostanowiskowej na głębokiej ściółce o powierzchni 1500 m².

Latem, jesienią i wiosną bydło przebywa na pastwisku.

Gospodarz prowadzi sprzedaż odsadków. Odsadki przebywają razem z krowami przez 9 -10 m-cy osińgając masę 400 kg. Sprzedaje on również buhajki hodowlane.

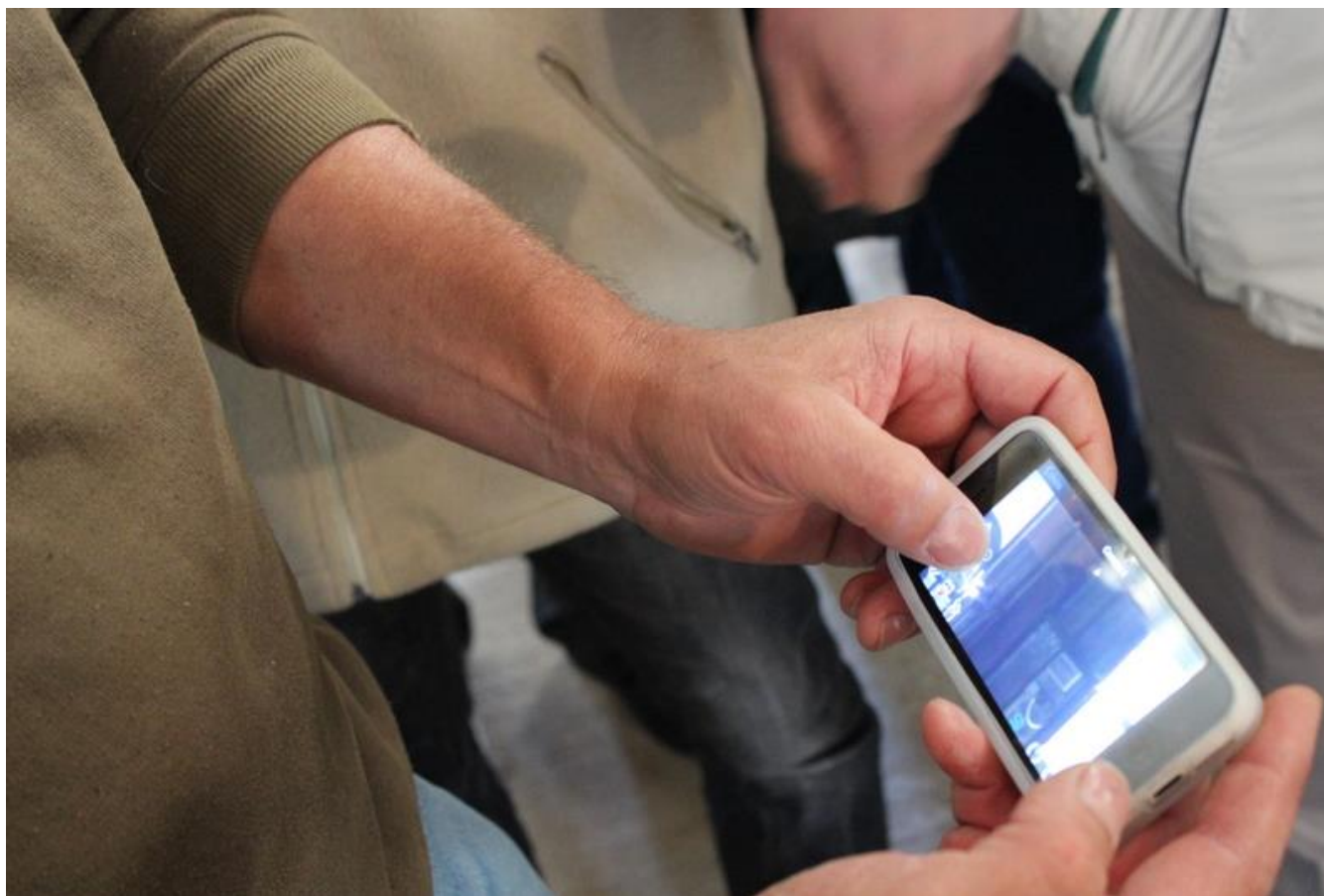

W oborze można było zobaczyć kamerę do monitoringu krów.
Kamera była zamontowana na szynie zamontowanej wzdłuż
budynku.

Podczas wizyty hodowca zaprezentował nam uŹywać swojego telefonu komórkowego moŹliwość obserwacji kaŹdego miejsca w swojej oborze. Kamera sprawdza się przy obserwacji krów w porodówkach oraz do rutynowej kontroli zwierząt.

Duŕm zainteresowaniem uczestników wyjazdu cieszyŕsiŕ kojec porodowy, w ktŕorym byŕ zamontowany system ruchomej barierki do unieruchamiania krŕw podczas porodu. Do wykonania tego zabiegu wystarczy jedna osoba.

Kojec porodowy c.d.

Kojec porodowy c.d.

W oborze widzieliśmy nowoczesny poskrom do pielęgnacji cieląt. Dzięki poskromowi w sposób bezpieczny dla zwierzęcia i człowieka można wykonać m.in. zabieg dekornizacji rogów dla cieląt.

Niezamarzající poidčř

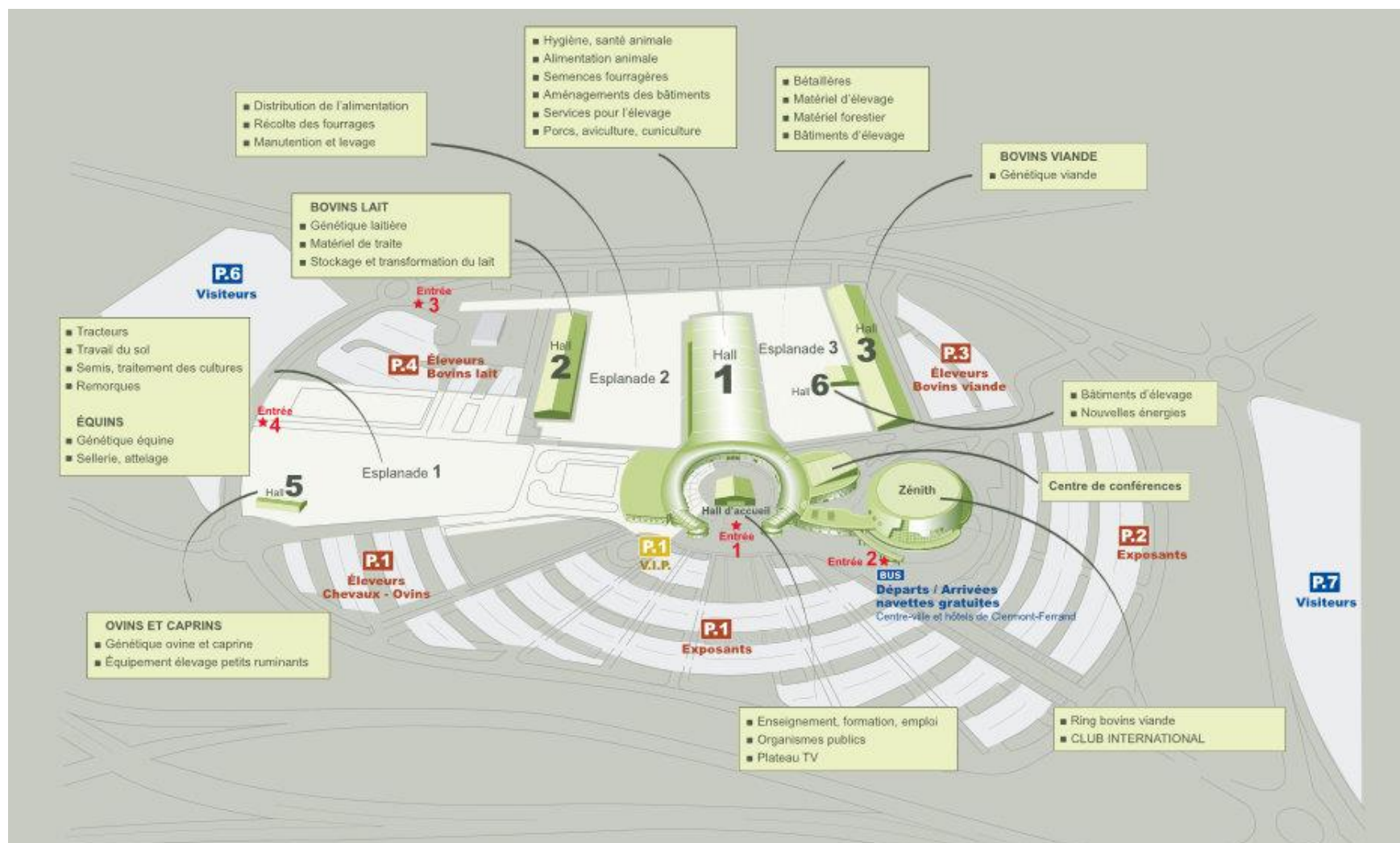

Czwartek, 6.10.2016 r.

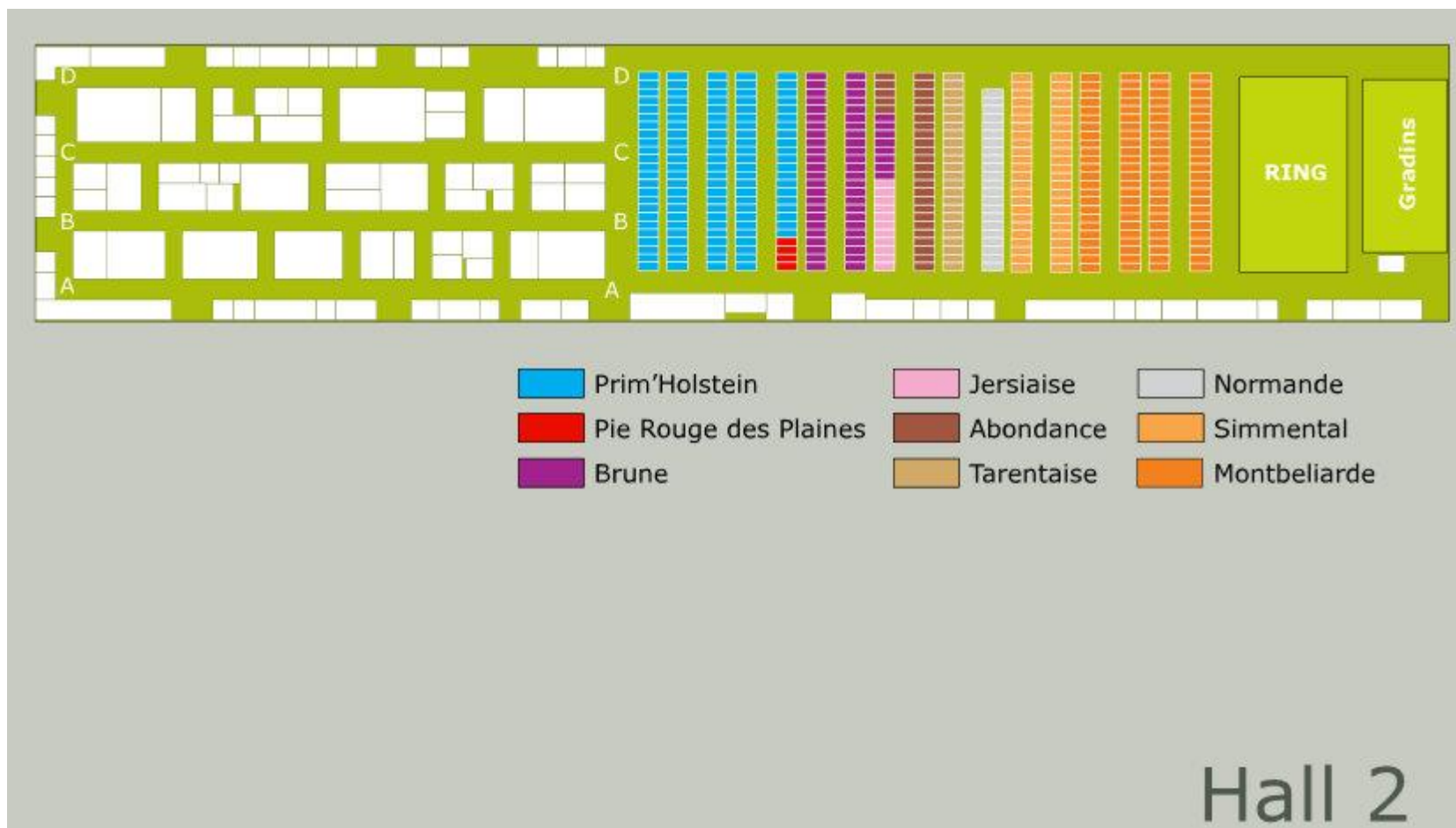

Powrót na teren Europejskich Targów Hodowlanych w Clermont-Ferrand.

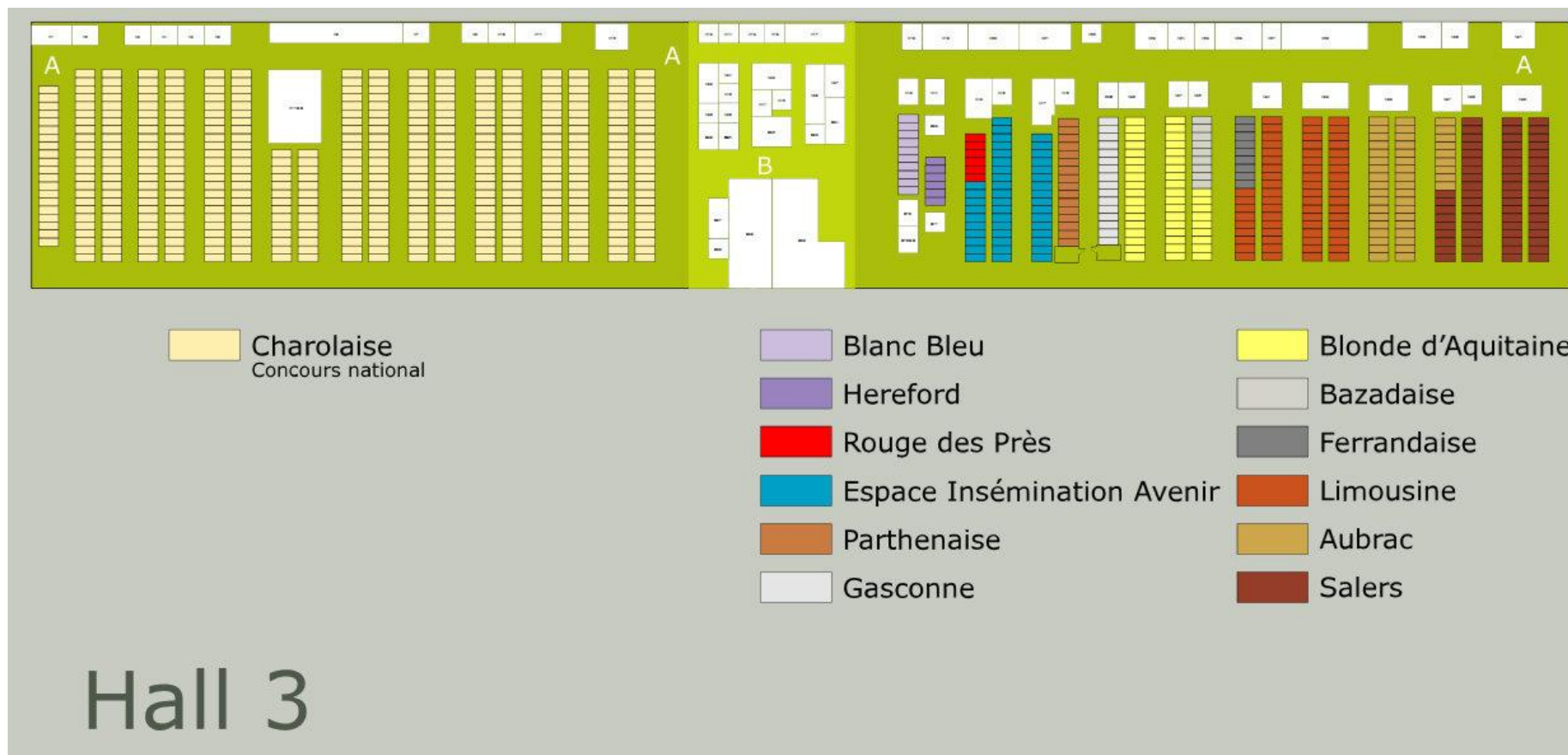

Bydło mleczne hala 2

Bydło mińsne ĩ hala 3

Rasa Aubrac

Na początku odwiedziliśmy przedstawiciela Stowarzyszenia **UPRA Aubrac** hodowców rasy Aubrac we Francji, które liczy 650 zrzeszonych hodowców. Rasa ta jest mało znana w Polsce. Celem stowarzyszenia jest rozpowszechnienie rasy oraz selekcjonowanie bydła dla potencjalnego klienta.

<http://www.race-aubrac.com/>

L'UNION Aubrac

jest członkiem
Upa Aubrac i prowadzi
księgi hodowlane

Aubrac to rustykalna rasa o brązowym umaszczeniu. Buhaje osiągną wagę ok. 900kg, a krowy ok. 600kg. Przystosowały się do ekstremalnych warunków środowiskowych - zmierznięci temperatur i długotrwałych susz.

Pireneje i Alpy to miejsca gdzie najczściej występują, oprócz tego rasa jest hodowana w Rosji i w Kazahstanie. Są to łagodne zwierzęta, dobrze odchowujące młode, okres laktacji trwa od 8 do 9 miesięcy, cielęta szybko przybierają na wadze.

Finalnym produktem jest mięso wysokiej jakości, marmurkowe, kruche, sprzedawane do rzeźników i restauracji, natomiast nie do marketów, rasa podobna do Hereforda ale ma mniej tłuszczu, zbliżone jakości do Salersów.

Rasa Gasconne

Następnie udaliśmy się do przedstawicieli Stowarzyszenia Hodowców Rasy Gasconne we Francji. Jest to kolejna francuska rustykalna rasa, może przebywał w trudno dostępnych miejscach na halach górskich, jest m.in. hodowana w Czechach i w Szkocji.

Rasa Gasconne

Pogłowie we Francji wynosi 250 tys. matek i istnieje ok. 1000 zarejestrowanych hodowców. WystępujŃ we wszystkich rejonach we Francji ale szczególnie sŃ zgrupowani w jej poŃudniowej czŃŃci. Jest to rasa ekonomiczna i pŃodna (1 cielak rocznie), maŃ wymagajŃca, czŃŃsto zdarza siŃ, Ńe ulepszajŃ jŃ krzyŃujŃc z Charolaise.

Rasa Gasconne

Belgijska Błkitna i La Blanc Bleu

Kolejne Stowarzyszenie hodowców zajmować się rasą La Blanc Bleu. Ich praca polega na selekcji rasy błkitno-białej. Mimo tego, że jest to rasa belgijska to występuje licznie w Anglii, Irlandii i innych krajach północnych.

<http://www.hbwww.be/fr/>

We Francji jest 100 hodowców ale istnieje wielu niezrzeszonych, którzy mają po kilka sztuk zwierząt tej rasy w gospodarstwach.

Jest to rasa droższa niż popularne Charolaise, dlatego wzbudza zainteresowanie. Cena sprzedaży 50 sztuk odpowiada cenie 150 sztuk popularnej rasy Charolaise. Sprzedaż jest droższa więc dla hodowcy staje się bardziej opłacalna.

Przede wszystkim jest to mińso wysokiej jakości i trudno dostępne, nie spotka się go w supermarketach. Przy sprzedaży waży 800/900 kg, ich mińso powoli dojrzewa, jest delikatne, zawiera mało tłuszczu (5%) o dobrym składzie kwasów tłuszczowych i cieszy się dobrą reputacją.

Rasa Charolaise

Ostatnim stowarzyszeniem, które odwiedziliśmy był Stowarzyszenie Hodowców Rasy Charolaise. Stowarzyszenie zrzesza 2000 hodowców, prowadzi księgi i katalogi hodowlane, wpisuje do księgi rasy czyste genetycznie.

www.charolaise.fr

PatrzŃc statystycznie to 1 na 5 krów we Francji, to rasa Charolaise. Pogłowie w kraju wynosi 1 600 000 szt.
Stowarzyszenie poŖredniczy w sprzedaŹy i kupnie zwierzŃt.

Rasa Charolaise

Rasa Charolaise

Rasa Charolaise

Rasa Charolaise

FNCAB

W konkursie na Europejskich Targach Hodowlanych może zjawić się każdy, istnieją oczywiście wstępne kryteria, przede wszystkim zwierzę musi być wpisane w księdzę hodowlanej, hodowca uczestniczący w wystawie, wystawiając zwierzę płaci 30 euro, jest to niewiele patrząc na pozostałe koszty związane z zakwaterowaniem i transportem.

FNCAB

Krajowa organizacja która zajmuje się organizacją konkursów dla hodowców różnych ras mięsnych we Francji zajmuje się **FEDERATION NATIONALE DES CONCOURS D'ANIMAUX DE BOUCHERIE DE HAUTE QUALITE** (Krajowa federacja do spraw konkursów dla bydła mięsnego o wysokiej jakości wołowiny).

Odpowiedzialni za wyjazd

Wyjazd na Europejskie Targi Hodowlane był finansowany z projektu w ramach sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach Wiejskich (SIR).

Za organizację wyjazdu byli odpowiedzialni pracownicy KPODR w Minikowie z działu Technologii Produkcji Rolniczej:

Marta Adamowicz, Anna Moćko, Stanisław Pater

Wyjazd studyjny nie mógłby się odbyć bez:

Biura turystycznego: Grupa Bis-Pol o/Kraków i Pani Renata Zamaria

Firmy Logos zajmujące się organizacją wyjazdów na Europejskie Targi Hodowlane i Pani Karine Szotowski

Dziękuję za uwagę!

Prezentacje przygotował Stanisław Pater

na podstawie tekstu i zdjęć wykonanych przez:

Marcin Adamowicz, Anna Moćko i Stanisława Patera

W razie pytań proszę o kontakt: stanislaw.pater@kpodr.pl

Nasze doradztwo - Twoje korzyści